

**Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar**

Bárdos Dóra

PETELEI ISTVÁN, A MEGISMERHETŐ ÍRÓ

**Biográfiai toposzok, recepciótörténet,
szövegértelmezés**

című doktori (PhD) értekezésének tézisei

IRODALOMTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

Vezető: Dr. Hargittay Emil DSc. egyetemi tanár

Témavezető: Dr. Kiczenko Judit PhD egyetemi docens

2018

1. A kutatás előzményei, problémafelvetés

Értekezésemben Petelei István (1852-1910), az erdélyi születésű író novelláinak értelmezési lehetőségeivel és munkáinak recepciótörténetével foglalkozom. Az író életművére még egyetemi tanulmányaim idején hívta fel a figyelmemet Alexa Károly: először egy szeminárium dolgozat készítésekor fogott meg a Petelei-művek atmoszféricussága, erős lélektaniséga, mesteri szerkesztésmódja, mély tragikum. Bár egyetemi szakdolgozatom egy (szinte) kortárs szerző, Mészöly Miklós egyik kisregényéről, a *Megbocsátásról* szólt, az akkor végzett munka is közelebb vitt a rövidpróza, kispróza műfaji változatainak tanulmányozásához.

Petelei novellisztikájának vizsgálatához 2008-ban tértem vissza, amikor felvételt nyertem az Irodalomtudományi Doktori Iskolába. Az elmúlt tíz évben tizenkét tanulmányom jelent meg az író műveiről, életében megjelent köteteiről, s az életrajzában vissza-visszatérő biográfiai toposzokról. E témáról tizenkét előadást is tartottam, nagy részüket a Neumann János Egyetem (korábban Kecskeméti Főiskola) konferenciáin, ahol nagyon sok segítséget és értő figyelmet kaptam a résztvevőktől, oktatóktól és a Nyelvészeti és Irodalmi Kutatóműhely tagjaitól, akik 2012-ben felvettek maguk közé.

Ez alatt az idő alatt doktori értekezésemmel kapcsolatos terveim jelentős átalakuláson mentek keresztül. Az első években ugyanis legjobban a prózapoétikai vizsgálódások érdekeltek, s szerettem volna műfajpoétikai kérdésekkel is foglalkozni. Minél alaposabban megismerkedtem azonban Petelei életművével, annál világosabbá

vált, hogy a Petelei-recepcióban mindaddig, néhány ritka, de fontos kivételtől eltekintve, ez volt az igazán kedvelt szemszög az egyes szövegek megközelítése során. Épp ezért sokkal többet és új nézőpontokat ígért a kérdésben inkább a szakirodalmi, kötetválogatói értelmezések áttekintése: annak bemutatása, hogy a recepció mikor hogyan határozta meg a Petelei-novellát. Ez azonban már tovább vezetett a gyakorlati, filológiai megközelítéshez: Petelei István novellái megjelenési adatainak összegyűjtéséhez és elemzéséhez, s ennek nyomán az elmúlt mintegy száz év során kialakult Petelei-novellakánon feltérképezéséhez és bemutatásához. Majd a szakmai kánonról alkotott képet igyekeztem – legalább példaszerűen – kiegészíteni a laikus értelmező közösség kánonalkotási törekvéseivel is.

Emellett, áttekintve a téma szakirodalmát, egyre jobban érdekelni kezdtek azok a Peteleivel kapcsolatos biográfiai közhelyek, életrajzi legendák, amelyek ugyan nem állják meg a helyüket, mégis a Petelei-recepcióban felbukkanva ismételten magyarázójává, kulcsává válnak a Petelei-novellák értelmezésének. Az egyik ezek közül, hogy Petelei „ismeretlen író” a szakma és a közvélemény számára, olyannyira, hogy a ma olvasója már egyáltalán nem kerül kapcsolatba a munkásságával. A másik, hogy Petelei novelláinak különleges témaválasztása, sajátos hangulata alapvetően az író egészségi állapotával magyarázható, amely többször is elhallgatásra kényszerítette.

Mindez egyfelől arra készítetett, hogy megkíséreljem összegyűjteni azokat a pontatlanságokat, amelyek vissza-visszatérnek a Peteleiről írt áttekintésekben. Másfelől többféle kvantitatív vizsgálatot végezve, novelláinak közléseit kereshető táblázatokba rendezve,

igyekeztem új, tényeken alapuló következtetéseket levonni a novellaéletművel kapcsolatban.

Emellett azonban fontos volt számomra az is, hogy a megismerés módozataival kísérletezzem az egyes Petelei-novellákon. Itt is igyekeztem azonban új szempontot érvényesíteni: ezért poétikai, retorikai és más vizsgálataimat egy eddig többségében külön még nem elemzett, zárt korpuszon, a Petelei életében kötetben megjelent novellák összességén végeztem.

Témaválasztásomnál és dolgozatom munkálatainál három forrás volt meghatározó számomra, amelyek kulcsfontosságúak a Petelei-életmű tanulmányozásánál. Az első Kozma Dezső 1969-es, úttörő munkája, az író munkásságának évtizedekig egyetlen monografikus feldolgozása, amely ma is minden szempontból alapvetőnek számít: az *Egy erdélyi novellista: Petelei István* című kötet, amely ráirányította a figyelmet a Petelei-életmű sokműfajúságára és a keletkezési hely miatt hozzátapadt regionális jelleg hangsúlyozása ellenében az írói attitűd és oeuvre egyetemességére. A második Pozsvai Györgyi Petelei novellisztikájával kapcsolatos tanulmányainak összessége, amely e szövegek paradigmaváltó, új interpretációs lehetőségeit mutatta be. Időrendben a harmadik pedig Török Zsuzsa munkássága, akinek nemcsak a 2011-es, *Petelei István és az irodalom sajtóközlege: Média és társadalomtörténeti elemzés* című, korábban a szakirodalomban nem tárgyalt, új szempontokat felvető monográfiája megkerülhetetlen, de neki köszönhető Petelei István összes novelláinak kritikai összkiadása, amely új alapokra helyezte az életmű befogadástörténetét.

2. A követett módszertan és az értekezés felépítése

Értekezésem két nagy részének elkészítéséhez különböző módszereket kellett választanom. A Petelei-recepciótörténettel foglalkozó első részben alapvetően filológiai módszert alkalmaztam. Műfajpoétikai kérdésekkel csak jelzésszerűen foglalkoztam, mivel szerettem volna olyan feladatokat végrehajtani, amelyek új szempontokat vehetnek fel és segíthetik a Petelei-novellakorpusz új kontextusba helyezését. Ezért végeztem olyan mikrofilológiai, statisztikai, kvantitatív vizsgálatokat, amelyek alapul szolgálhatnak a Peteleikánon alakulásának tényszerű bemutatásához. A dolgozat második részében viszont különféle hermeneutikai (retorikai, narratológiai stb.) módszereket választottam, poétikai vizsgálatokat végeztem.

Dolgozatom első részében a Peteleivel kapcsolatos recepciótörténeti legendáriumot szembesítettem a tényekkel. Áttekintettem Petelei gyakran emlegetett „ismeretlenségének” összetevőit, bemutattam életpályája legfontosabb tényeinek máig tartó félreismertségét, a vele kapcsolatos biográfiai toposzokat. Végigtekintettem az elmúlt évszázadban az íróról írt életrajzokat, lexikoncikkeket, internetes adathordozókat, sorra vettem és pontosítottam hibás adataikat, bemutattam, tévesztéseikkel miként hatottak egymásra, a mindenkori Peteleiolvasókra és Petelei novelláinak elemzőire is.

Részletesen vizsgáltam Petelei és a magyar oktatás kapcsolatát, elemeztem a 2008-as érettségi vizsga után kialakult sajtóvita Petelei munkásságát érintő részleteit. Itt is és máshol is figyelembe vettem a szakirodalom állításai mellett azokat a véleményeket, amelyek a

laikus értelmező közösséghez, a mindenkori olvasókhöz köthetők (vagyis az internetes közösségi oldalak, fórumok és közlésváltások anyagát).

Hogy új következtetéseket vonhassak le az életművel kapcsolatban, összegyűjtöttem, elrendeztem és elemeztem Petelei István összes novelláinak megjelenési adatait. Mellékleteimben teljességre törekedve táblázatokba foglaltam a kötetekkel és novella-megjelenésekkel kapcsolatos adatokat. Teljes bibliográfiáját adtam az író könyv alakban megjelent műveinek, bemutattam életében és posztumusz kiadott novelláskötetének tartalmát, kereshetővé tettem valamennyi novellája sajtómegjelenésének adatait. Az író leveleire támaszkodva körvonalaztam rekonstruálható munkamódszerét. Mindezekből fény derült számos fontos, ám mindeddig inkább csak a korábbi kritikák és tanulmányok állításainak és feltételezéseinek tükrében szemlélt tényre Petelei írói tevékenységével, annak egyenletességével, gazdagságával, illetve Petelei munkamódszerével kapcsolatban.

Kitekintésként foglalkoztam a kérdéssel, milyen műfajba és alműfajokba sorolhatók Petelei novellái. Többek közt Monika Fludernik, Franz K. Stanzel, Dobos István, Györke Ildikó, és Pozsvai Györgyi eredményeit felhasználva körvonalaztam, milyen lehet egy Petelei-elbeszélés. Bemutattam azt is, milyen bizonytalanságok övezik a teljes Petelei-novellakorpusz definiálását.

Végül megkíséreltem összegyűjteni, mely írások, hogyan és miért váltak a Petelei-kánon részévé az író halála óta eltelt száznyolc év alatt. Ezzel kapcsolatban azt is kutattam, mik lehetnek Petelei mai

olvasottságának legfontosabb összetevői: ehhez a laikus értelmező közösség Petelei munkásságához való kapcsolódási pontjait, az internetes közösségi oldalak, a blogok és a netes vélemények világát is feltártam, illetve kitekintettem az író jelenleg is hozzáférhető műveire, s azok érzékelhető, bár sajátos sikerére és elfogadottságára.

Az értekezés második részében a Petelei életében kötetben megjelent novellák szövegének értelmezésével foglalkoztam, több szempontból. Körbejártam, hogy mit jelent a Petelei-életműben a ciklus, s meghatározása hogyan függhet össze a novellák megjelenési közegeivel és az írói munkamódszerrel. Vizsgáltam a Petelei-novellák címadási jellegzetességeit: ez a fejezet szoros kapcsolatban áll a dolgozat előző nagy részével, hiszen a téma összefügg a kánonalakulás és a szövegelemzés kérdéseivel is. Hosszabb részt szenteltem annak a narratív kérdésnek, hogyan jelenik meg a Petelei-novellákban a levelezés tematikája és a levélforma. Több fejezetben vizsgáltam, hogyan teremtem atmoszférát, s milyen narrációs és szerkesztési stratégiákat használ fel a novellista Petelei. Végül a dolgozat záró része a novellák lélektaniségával és a szereplők jellemzésének módjaival foglalkozik. Külön figyelmet szenteltem benne Petelei női szereplőinek.

Bár ezek a megismerési kísérletek csak ízelítőt adhatnak Petelei írásművészetéből, reményeim szerint bizonyítják, hogy Petelei novellái bármely pillanatban, bármely olvasó- vagy irodalomtörténész-generáció számára készen állnak a befogadásra és értelmezésre.

3. Az új eredmények felsorolása

1. A Petelei-recepcióban kutatásaim alapján Petelei Istvánnak kétféle ismeretlensége körvonalazódik: az íróé, aki kortárs olvasói előtt is mindvégig szinte ismeretlen maradt, és az íróé, aki szándékos, rejtőzködő elvonultságban él. A dolgozat bizonyítja e két kép hamis voltát, ám egyúttal kitekint Petelei és a transzilvanizmus kapcsolatára, és arra, hogy lokális és globális érvényesség szempontjából többféleképpen is értelmezhető az írói életmű.

2. Petelei életéről szinte nem született olyan rövid, tömör összefoglaló, amelyben ne lennének pontatlanságok. Az értekezésben feldolgozom a Petelei munkásságáról született lexikon-szócikkeket, internetes biográfiákat. Kiemelten szerepel a két legkönnyebben elérhető, s egyben legpontatlanabb, Urbán László, illetve Hegedüs Géza írta életrajzának kritikája, hiszen ezek alapvetően járulnak hozzá ma is a biográfiai toposzok terjedéséhez.

3. Petelei István egy novellája 2008-ban a magyar nyelv és irodalom érettségi alapszövege lett, s ez komoly polémia-t okozott, főképpen az internetes sajtóban. A dolgozat a teljesség igényével elemzi a vitát, nemcsak a hagyományos, klasszikus nyilvánosság, hanem az új médiára jellemző mezzo- és mikro-nyilvánosságok felől közelítve hozzá, s bemutatja a meglepő tényt: az író egy vagy két írással 1979 óta megszakítás nélkül szerepel a középiskolai tananyagban. Röviden megkísérlem adatolni, hogy a sokat hivatkozott vita valójában nem Petelei vizsgatétellé vált novellája, hanem sokkal inkább az új típusú érettségi anomáliái kapcsán keletkezett.

4. Értekezésem első részének leglényegesebb fejezete az ötödik. Támaszkodva a Petelei műveit közlő kötetekre, mintegy száz oldalnyi mutatót, táblázatot és adatsort készítettem el hozzá. Összeállítottam Petelei könyv alakban megjelent műveinek teljes bibliográfiáját az életében kiadott szerzői novelláskötetektől a posztumusz összeállított novellaválogatásokon át a néhány írást tartalmazó antológiakötetekig és az e-könyvekig. Kötet- és novellacím szerint kereshetően is feldolgoztam a fenti kötetek teljes tartalmát, figyelemmel a posztumusz bekövetkezett címváltozásokra, a ciklusok keletkezésére és felbomlására, illetve arra, milyen arányban kerültek be a napjainkig megjelent válogatáskötetekbe az író életében kötetbe foglalt, illetve csak folyóiratokban megjelent írások. A fenti adatsorokat elemezve bemutathatóvá vált, a műfajelméleti kérdéseken túl milyen meghatározók a Petelei-novellakánon kialakulásában a posztumusz válogatáskötetek szerkesztőinek kánonalakító, szövegkiválasztó döntései

5. A fentiek alapján a dolgozatban kísérletet teszek a ma élő Petelei-kánon rögzítésére. Táblázatos formában összefoglalom, a főszövegben pedig elemzem, hogyan és miként vált ennek részévé a Petelei életében, általa összeállított kötetben megjelent 87 elbeszélésből mindössze 44, a valamennyi, 224 Petelei-novella közül pedig összesen 83. Felhívom a figyelmet rá, hogy érdekes, új szempont lehet a kánon vizsgálatában a posztumusz kánonváltozás és kánonalakítás összevetése az író kánonalakító törekvéseivel. Ezért részletesen foglalkozom azzal, miért és hogyan különböztette meg Petelei a csak a sajtóban közzétett és a kötetben is megjelentetett szövegeit.

6. Támaszkodva a kritikai kiadás adataira, elkészítettem a

Petelei-novellák az író életében történt összes sajtó- és kötetközlésének több szempont alapján rendszerezett táblázatait. Ennek alapján egyszerű kereséssel megválaszolhatóvá válhatnak olyan kérdések, mint hogy egy évben hány novellát publikált Petelei első, illetve újraközlésben, egy-egy évben hány novella kerülhetett ki írói műhelyéből, egy-egy novellája hányszor került közlésre életében, melyek voltak a legközkedveltebb, legtöbbször közölt írásai saját korában, milyen összefüggés tapasztalható novellái sajtóközlései és Petelei által történt kötetbe foglalása között, s változott-e élete vége felé az író munkamódszere. Ezen adatsorok felhasználásával a dolgozatban adatolhatóvá válnak vagy pontosíthatók egyes tények. Ilyen, hogy Peteleit, mint novellaíró, nem lehet terméketlen szerzőnek nevezni, nincsenek a pályáján elhallgatások, néma évek, s függetlenül életének nehéz időszakaitól, betegségeitől, egész életében, folyamatosan publikált. Legtöbb friss írását ráadásul egy viszonylag késői évben, 1903-ban hozta nyilvánosságra, s összességében minél közelebb járt pályája végéhez, annál több új novellát alkotott – pontosan ellentétesen azzal a tendenciával, amelyet szokás róla feltételezni. Mindez segíthet egy – adataiban új – Petelei pálya felrajzolásában.

7. Az értékezésben körvonalazok egyfajta különös elválasztottságot, amelyben a Peteleit érintő két eseménysor – a róla szóló szakirodalmi közlések, vele kapcsolatos kutatások, valamint a műveit tartalmazó kötetek és az ezeket olvasók reakciója – párhuzamosan, de egymástól szinte függetlenül halad. Véleményem szerint mindaddig szertefoszlathatatlan Petelei ismeretlenségének mítosza, amíg tudományos és a tudományos ismeretterjesztő szinten fel nem szá-

molódnak a novellaértelmezésben vagy Petelei kánonbeli helyének meghatározásánál felhasznált biográfiai toposzok. Dolgozatom első része többek közt ehhez kíván segítséget nyújtani.

8. Petelei kötetszerkesztésével kapcsolatban – összevetve első és utolsó kötetét (*Keresztek, Az élet*) – igyekszem bizonyítani, hogy az író valamennyi kötete olvasható egy-egy elbeszélésciklusként, még azok is, amelyek belső kisciklust is tartalmaznak.

9. Peteleit valószínűleg novellacímei kiválasztása is megkülönbözteti kissé a kortársaitól: életművére az egyszerű szerkezetű, rendkívül sűrített jelentéstartalmú, rövid címek jellemzők, mégpedig annak ellenére, hogy kortársaitól épp e jellegzetességek miatt kapott komoly kritikákat. A fentieket a szerzői kötetekbe bekerült novellák korábbi címváltozatainak elemzésével is bizonyítom.

10. A Petelei-novellákban a levelezés tematikájához kivétel nélkül a halál, gyász, fájdalom, jóvátehetetlen veszteség, visszafordíthatatlan események, hazugságok és kommunikációképtelenség fogalmi társulnak. Petelei egyik utolsó levél formában írt novellája, *Az utolsó levél* szinte túllép a műfaj és a téma keretein.

11. A Petelei-elbeszélések leíró, bevezető és befejező részei különleges retorikai-poétikai szabályosságokat mutatnak. A ritkán elemzett kötet, a *Vidéki emberek* novellái kiváló példákat mutatnak arra, hogyan alakul ki egy-egy Petelei-novella kulcsszórendszere, milyen hétköznapi dolgok és helyszínek válnak benne szimbolikussá, s hogyan veszi át bennük a hagyományos metonimikusság helyét a metaforikusság. A Peteleire jellemző sűrített szerkesztésmód a *Honvágy* című rövidnovella mikroelemzésével is bemutatatható.

12. A Petelei-hősök (és hősnők) problémáinak, jellemzésének korokon át való befogadhatóságát a novellákban tetten érhető perszónifikációs tendenciák magyarázhatják. A Petelei-novellák szimbólumhasználatára egyedi: jól tetten érhető ez az öngyilkos-történetekben.

13. A dolgozat második részének elemzései, amelyek legalább három nézőpontból közelítenek az életmű legegységesebb szeletéhez, a Petelei életében megjelent kötetek novelláihoz, remélhetőleg bizonyítják, hogy érdemes az értelmezőknek ezzel a zárt szövegkorpusszal külön is foglalkozni.

4. A témában végzett publikációs tevékenység

Megjelent tanulmányok

Petelei István novellái és a kánonképzés = GRADUS Elektronikus Folyóirat, Vol 4, No 2, Kecskemét-Szolnok, Neumann János Egyetem, 2017, 55-83.

Az ismeretlen Petelei – Egy magyar elbeszélő életrajzi legendái = GRADUS Elektronikus Folyóirat, Vol 4, No 1, Kecskemét-Szolnok, Pallasz Athéné Egyetem, 2017, 65-88.

Változatok egy témára: Megjegyzések Petelei István első és utolsó kötetéhez = GRADUS Elektronikus Folyóirat, Vol 3, No 1, Kecskemét, Kecskeméti Főiskola, 2016, 64-68.

Szobák, tárgyak, bútorok: Metaforikusság Petelei István elbeszéléseiben = GRADUS Elektronikus Folyóirat, Vol 2, No 1, Kecskemét, Kecskeméti Főiskola, 2015, 1-13.

A víz mint a halál motívuma Petelei István elbeszéléseiben = GRADUS Elektronikus Folyóirat, Vol 1, No 1, Kecskemét, Kecskeméti Főiskola, 2014, 56-66.

Címek és címadási jellegzetességek Petelei István novellisztikájában = AGTEDU 2012 – A Magyar Tudomány Ünnepe

alkalmából rendezett tudományos konferencia kiadványa, Kecskemét, Kecskeméti Főiskola, 2013, 79-84.

"Érdemes-e jónak lenni...?": "Nőiség", álmom és tisztesség Madách Imre és Petelei István elbeszéléseiben = XIX. Madách Szimpózium, Bp., Madách Irodalmi Társaság, 2012, 197-207.

Komédia hideg időben: Petelei István Honvágy című novellájáról, Elektronikus Könyv és Nevelés, XIII. évfolyam, 2011/4.

Személynevek és sorsok Petelei István novellisztikájában = AGTEDU 2011 – A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett tudományos konferencia kiadványa, Kecskemét, Kecskeméti Főiskola, 2011, 87-93.

Levél és levelezés Petelei István novellisztikájában = AGTEDU 2010 – TEAM 2010 – A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett 11. tudományos konferencia kiadványa, Kecskemét, Kecskeméti Főiskola, 2010, II. kötet, 346-354.

Tér és túj Petelei István novellisztikájában = AGTEDU 2009 – Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum, Kecskemét, Kecskeméti Főiskola, 2010, 175-181.

Nők kettős tükörben: Petelei István nőalakjai = AGTEDU 2008 – Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum, Kecskemét, Kecskeméti

Főiskola, 2008, II. kötet, 75-80.

Tanulmány megjelenés előtt

Gyermekábrázolás Petelei István bemutatkozó kötetében, a Keresztekben = *GRADUS Elektronikus Folyóirat*, Kecskemét-Szolnok, Neumann János Egyetem, 2019

Konferencia-előadások

A gyermekábrázolás Petelei István novelláiban. Elhangzott a NJE PK Nyelvészeti és Irodalmi Kutatóműhelyének *Változó nyelv - változó irodalom* című konferenciája, Neumann János Egyetem, Kecskemét, 2018. május 9.

Petelei István novellái és a kánonképzés. Elhangzott az *AGTEDU 2017-en (A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett 18. tudományos konferencia)*, Neumann János Egyetem, Szolnok, 2017. november 16.

Az ismeretlen Petelei – Egy magyar író életrajzi legendái. Elhangzott az *AGTEDU 2016-on (A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett 17. tudományos konferencia)*, Pallasz Athéné Egyetem, Kecskemét, 2016. november 10.

A Keresztektől Az életig – Petelei István első és utolsó kötetéről.

Elhangzott az *AGTEDU 2015-ön (A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett 16. tudományos konferencia)*, Kecskeméti Főiskola, Kecskemét, 2015. november 12.

Szobák, tárgyak, bútorok: Metaforikusság Petelei István elbeszéléseiben. Elhangzott az *AGTEDU 2014-en (A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett 15. tudományos konferencia)*, Kecskeméti Főiskola, Kecskemét, 2014. november 11.

A víz mint a halál motívuma Petelei István elbeszéléseiben. Elhangzott az *AGTEDU 2013-on (A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett 14. tudományos konferencia)*, Kecskeméti Főiskola, Kecskemét, 2013. november 13.

Címek és címadási jellegzetességek Petelei István novellisztikájában. Elhangzott az *AGTEDU 2012-n (A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett 13. tudományos konferencia)*, Kecskeméti Főiskola, Kecskemét, 2012. november 13.

Személynevek és sorsok Petelei István novellisztikájában. Elhangzott az *AGTEDU 2011-en (A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett 12. tudományos konferencia)*, Kecskeméti Főiskola, Kecskemét, 2011. november 10.

„Érdemes-e jónak lenni...?” „Nőiség”, álom és tisztesség Madách Imre és Petelei István elbeszéléseiben. Elhangzott a *XIX. Madách*

Szimpózium tavaszi ülészakán, Kecskemét, 2011. április 15.

Levél és levelezés Petelei István novellisztikájában. Elhangzott az AGTEDU 2010 – TEAM 2010-en (A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett 11. tudományos konferencia), Kecskeméti Főiskola, Kecskemét, 2010. november 4.

Tér és táj Petelei István novellisztikájában. Elhangzott az AGTEDU 2009-en (A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum), Kecskeméti Főiskola, Kecskemét, 2009. november 5.

Nők kettős tükörben: Petelei István nőalakjai. Elhangzott az AGTEDU 2008-on (A Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett Bács-Kiskun Megyei Tudományos Fórum), Kecskeméti Főiskola, Kecskemét, 2008. november 6.